

UNA INDÚSTRIA MÉS COMPETITIVA EN L'ÀMBIT DE L'ENERGIA

ESCENARI · PERSPECTIVES · PROPOSTES

Barcelona, gener de 2016

Índex

Índex de taules i gràfics

- 6** Introducció
- 9** Les empreses saben el que els hi costa l'energia
 - 9** Té avaluades les seves despeses energètiques?
 - 10** Considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat?
- 14** I pensen fer alguna cosa al respecte
 - 14** A curt termini, quines accions considera per reduir les seves despeses?
- 18** Majoritàriament no esperen desplaçar la seva producció o part d'ella a territoris més competitius
 - 19** A mitjà termini, quines accions considera per reduir les seves despeses?
- 22** L'eficiència energètica es tradueix en competitivitat empresarial
 - 22** Considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat?
- 23** Gran empresa no és el mateix que gran consumidor d'energia
 - 23** Creu que té recorregut per implementar noves mesures d'eficiència energètica?
- 26** S'amplia el període de retorn de les inversions
 - 26** Quin termini de recuperació de la inversió considera suficient per invertir avui en la millora de l'eficiència energètica de l'empresa?
 - 27** Quins elements d'incertesa creu que poden condicionar futures inversions en eficiència?
- 29** Nou cicle d'inversions tecnològiques
 - 29** Quina importància per a la millora de la seva competitivitat li dona a la inversió en R+D+i, relacionada amb el factor energètic en la seva empresa?
 - 30** Preveu realitzar un canvi tecnològic en els propers cinc anys?
 - 32** En cas afirmatiu, el canvi millorarà la seva intensitat energètica (energia consumida per unitat de producte / servei)?
- 33** La indústria és majoritàriament elèctrica, tot i que es preveuen canvis
 - 33** Té previst realitzar cap canvi en la seva estructura d'abastament?
 - 34** En cas afirmatiu, indiqui en quin sentit
- 38** El Carboni com a factor estratègic per a les empreses
 - 38** L'Economia Baixa en Carboni és actualment un factor determinant per a les seves decisions estratègiques a mitjà termini?
 - 40** En cas que consideri que l'Economia Baixa en Carboni és un factor determinant en les seves decisions, quines estratègies es planteja?
- 44** Propostes per a la millora de la posició competitiva de la indústria en termes energètics
- 46** Una indústria més competitiva en l'àmbit de l'energia. Principals resultats de l'enquesta
- 48** Annex I: Altres intervencions d'experts en el FG
- 50** Annex II: Enquesta
- 55** Bibliografia

Document en base a les aportacions dels següents experts, als quals
agraïm la seva participació:

Junta Directiva del Fòrum Energia Empresa

Virginia Guinda,
PRESIDENTA

Alba Cabañas,
FOMENT DEL TREBALL

Carles Casanovas,
SALES MONZÓN

Albert Alegre,
ENDESA

Narciso Berberana,
AGBAR

Angel Cercós,
CIMENTS MOLINS

Luis Maestre,
ERCROS

Guillermo Negro,
ALPIQ

Jordi Roselló,
GAS NATURAL FENOSA

Jesús Manso,
CLH

Juan Vila,
ENERGIA LOCAL

Valentín Jesús Viejo,
IBERDROLA

Participants del Focus Group

Joan Cos
Rubén Folgado
Arnau Galí
Juan García-Marquina
Alex Grau
Manel Guillem Ballesteros
Miquel Angel Jovells
Raúl Juberías
Julio López
Enric Pich Aguilera

Coordinació i redacció

Alba Cabañas
*Directora de l'Àrea Tècnica.
Foment del Treball*

Disseny gràfic i enquesta

Raquel Pérez
*Coordinadora Fòrums i Seminaris.
Foment del Treball*

Dipòsit legal: B 4086-2016

Nota tècnica de l'enquesta

L'enquesta es va dissenyar a partir de les contribucions dels membres de la Junta Directiva del Fòrum Energia Empresa i es va distribuir entre les bases de dades pròpies de Foment del Treball, estenent-la dies més tard en les xarxes socials.

La distribució es va iniciar el 16 de juliol de 2015, deixant l'enquesta activa durant 12 setmanes, fins al dia 8 d'octubre de 2015 en què s'havien aconseguit 100 respostes completes a les preguntes plantejades.

Els resultats es distribueixen seguint els següents perfils: empreses industrials (54%), empreses de serveis (29%) i professionals en nombre dels seus clients industrials (17%). En termes de mida, el 41% de les respostes correspon a la gran empresa, el 22% a la mitjana, mentre que el 37% són petites empreses. S'entén per gran empresa, aquella que té més de 250 treballadors; per mitjana la que té menys de 250 treballadors; i petita la que té menys de 50 treballadors.

L'anàlisi de les dades no pretén tenir naturalesa científica, sinó que cerca una aproximació, el més directe possible, a la realitat empresarial en relació a la qüestió energètica.

Introducció

“***La política energètica ha d'estar orientada a la indústria i no d'esquena a ella***”

Virginia Guinda

Presidenta del Forum Energia

L'energia és un dels factors de competitivitat indispensable pel desenvolupament industrial d'un territori. No obstant això, la presa de decisions polítiques en aquesta matèria ha estat condicionada pel curt termini, sense que actualment es dibuixi un horitzó clar que permeti planificar inversions i dissenyar estratègies industrials a llarg, sobretot quan aquestes decisions estan altament vinculades a l'estabilitat de l'oferta energètica en quantitat, qualitat i preu competitiu.

L'herència que ens deixa una regulació precipitada, motivada exclusivament per raons financeres, i dissenyada en un context de crisi econòmica profunda, dibuixen un mapa actual incert i amb fronteres indefinides que no permeten projectar més enllà.

Cal destacar que la major part d'informació energètica que es publica en el nostre país fa referència a l'evolució i comportament de l'oferta, però excepcionalment es fixa en la part de la demanda empresarial. Tal com reconeixen Arocena i Diaz¹ a *Economía Industrial* (2015), no tenim un coneixement gaire precís pel conjunt de la indústria sobre quin és el pes de l'energia en termes quantitativs i la seva influència en la competitivitat de les nostres empreses industrials, tot i això, existeix unanimitat en reconèixer l'impacte negatiu que tenen els elevats preus de l'energia sobre la competitivitat empresarial, especialment si operen en el marc internacional.

Al Forum Energia ens hem endinsat en l'escenari actual en matèria de competitivitat i energia, especialment des de la perspectiva de l'usuari industrial, amb l'objecte de disposar d'un reflex més fidel de l'impacte de la variable energètica en el futur industrial.

Per altra banda, és habitual conèixer el posicionament de determinats perfils de consumidors i productors energètics, agrupats pels seus interessos específics, sense que disposem d'una visió general del mapa industrial.

Per tenir una perspectiva el més plural possible sobre la incidència del factor energètic en la competitivitat de les empreses, durant el segon semestre de 2015 es va realitzar una enquesta anònima dirigida a empreses industrials, de serveis o professionals de l'energia, per identificar i conèixer les diferents estratègies que les empreses estan adoptant respecte del vector energètic. Intentant identificar les mesures adoptades a curt termini, de les estratègies a mitjà i llarg termini.

L'enquesta ha estat contestada per 100 professionals directament vinculats amb la qüestió energètica en les seves empreses. Tot i que l'enquesta estava dirigida al sector industrial, es va fer una segmentació per mida d'empresa, i una altra per sector, permetent que també les empreses del sector serveis i els que es consideraven professionals del sector energètic participessin en l'enquesta en nom dels seus clients.

Per completar la visió quantitativa que ens proporcionava l'anàlisi dels resultats de l'enquesta, es va organitzar un FOCUS GROUP (en endavant FG) amb experts procedents d'empreses representatives en funció de la seva posició en el mercat, la seva dimensió, o pel sector a què pertanyen. Intentant, en tot cas, reflectir la riquesa sectorial de la indústria actual.

Estan representats en el FG els següents sectors: automoció, paperer, químic, alimentari, tèxtil, extractiu, cimentar, siderúrgic, farmacèutic i metal·lúrgic.

L'objectiu d'aquest treball és complementar els resultats que ens donen les enquestes amb aportacions qualitatives de mans d'experts en la matèria i així poder detectar possibles mesures per la millora dels escenaris energètics que depenguin de les Administracions competents.

Assumim que la solució del repte energètic no depèn exclusivament de les decisions polítiques dels Governos d'àmbit estatal i autonòmic. En aquest sentit, entenem que el marc internacional és una variable exògena que s'ha de prendre com a dada.

Per altra banda, les empreses tenen un marge de maniobra per reaccionar o, eventualment, prevenir els impactes sobre els seus comptes de resultats d'un increment en el preu de l'energia que consumim. Volem conèixer les principals tendències en aquest context, tant a curt, com a mitjà i llarg termini.

Atenent a la necessitat de simplificació que requereix una enquesta breu, reservem pel FG, les preguntes més complexes, molt especialment, les proposades a plantejar a llarg termini.

A continuació, s'exposaran els principals resultats d'aquest treball.

Les empreses saben el que els costa l'energia i fan el possible per reduir la seva despesa...

Encara que l'afirmació sembli una obvietat, sovint s'afirma que només les grans empreses consumidores d'energia es preocupen pel seu cost i, de fet, aquest comportament ha estat l'habitual.

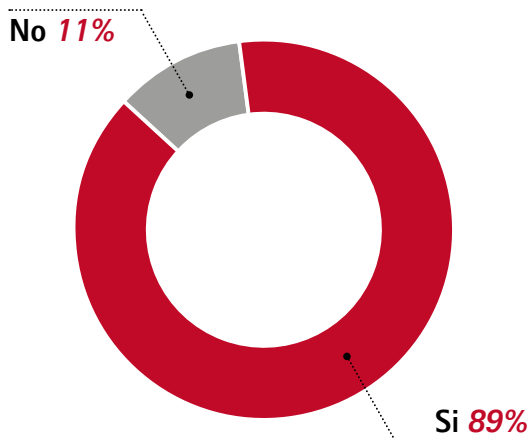
Actualment, ja sigui per l'increment del preu d'aquella partida de cost o bé per la conscienciació més gran derivada de múltiples campanyes d'eficiència

energètica, ha canviat el paradigma. La tònica adoptada respon a la preocupació pels costos energètics amb independència de la mida industrial.

Així, del total d'empreses enquestades, un 89% afirma conèixer i tenir avaluades les seves despeses energètiques, mentre que un 11% les desconeix.

Té avaluades les seves despeses energètiques?

Respostes de tots els sectors i mides

Si ens cenyim exclusivament al sector industrial, el percentatge d'empreses que coneixen i avaluen les seves despeses energètiques augmenta fins al 93%, mentre que la resta afirma desconèixer-ho. En el sector industrial, és la gran empresa la que té més consciència de la despesa energètica: el 96% de les empreses diu conèixer i avaluar les seves despeses energètiques.

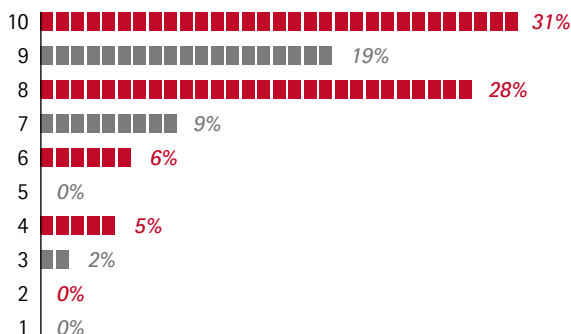
Tanmateix, en l'altre extrem sorprèn comprovar com, tot essent una activitat empresarial gran i pertanyent al sector industrial, els resultats ens confirmen que encara un 4% afirma no tenir avaluada les seves despeses energètiques. Tot i la naturalesa anònima de l'enquesta, assumim que no es tracta d'activitats amb processos productius intensius en l'ús d'aquest recurs.

Pel conjunt d'empreses que afirma ser conscient de la despesa energètica, el fet que tinguin avaluada les seves despeses, no suposa necessàriament que sigui un factor de competitivitat clau per a totes elles.

En aquest sentit, el 71% de les empreses enquestades afirma que l'eficiència energètica és clau per la millora de la seva competitivitat, mentre la resta no ho considera igualment rellevant. Si ens centrem en el sector industrial, el percentatge de respostes que considera estratègica l'eficiència energètica per a la seva empresa, ascendeix al 78%.

Considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

Respostes del Sector Industrial (Totes les mides)

La sensibilitat que denota el sector industrial pel factor energètic, dependrà lògicament del pes que l'energia representi en l'estructura de costos de l'empresa. Es considera que el llinard de reacció d'una empresa a aquest factor de despesa, se situa al voltant del 5% del total. Si bé, el model de negoci de l'empresa i els marges amb els quals s'opera en el mercat, poden alterar aquest llinard de reacció.

Segons els experts i empresaris consultats, la liberalització elèctrica i la pressió dels mercats ha canviat de forma radical la cultura energètica de l'empresa. Aquest canvi s'ha donat fins al punt que el 71% de les empreses considera estratègica l'eficiència energètica. Tot i que encara hi ha diferències entre les estratègies adoptades en funció de la seva mida i/o de la proporció que suposa en els seus costos la partida energètica.

“ Des de la liberalització energètica, s'han obert múltiples possibilitats per actuar sobre la despesa energètica. En aquest sentit, el procés d'aprenentatge de la variable energètica en la teva empresa és la clau. Només quan coneixes bé com es compon el preu final de l'energia, ets capaç de distingir quina estratègia és la més adequada i aprofitar les oportunitats que t'ofereix el mercat. Precisament, quan el mercat t'és advers, és quan comences a fer revisió dels factors de cost interns. L'Euro que no puc guanyar per tona de venda en el mercat, l'haig de recuperar en l'estructura de costos: laborals, logístics o energètics, aconseguint el mateix impacte en el compte de resultats ”

Juan García-Marquina, GRUP CELSA

“ En el nostre cas, un 30% del cost variable és energia elèctrica, l'altre 30% energia tèrmica. Abans, en els períodes expansius de demanda, l'objectiu era abastir el mercat a temps, ara és produir a uns costos que evitin que el mercat t'expulsi per manca de competitivitat ”

Manel Guillem, CEMENTS MOLINS

“*Des del punt de vista de la indústria més intensiva en energia, és cert que el mercat ens està pressionant en aquest àmbit. De fet, el nostre sector ja ha fet molt d'esforç. Si no ets competitiu, fins i tot en períodes expansius, el mercat t'expulsa. Tot i els esforços previs que hem realitzat, el marc en el qual operem actualment ens situa en una posició de desavantatge competitiu respecte als nostres competidors en la regió europea. El camí de l'eficiència és un camí que no es pot deixar mai, però a curt termini és asimptòtic per qui hagi fet l'esforç. Si no es canvia el marc, qualsevol inversió en aquest sentit ens pot fer perdre competitivitat*”

Rubén Folgado, MESSER

“*Des de la perspectiva d'una empresa del sector tèxtil amb 80 treballadors, amb 147 anys d'història al seu darrere, la perspectiva és molt diferent de la d'altres grans companyies, però confirma també el canvi cultural de les empreses respecte del vector energètic. Mai abans ens hauríem plantejat produir en funció de l'energia consumida. Ara és impensable la presa de decisions de producció sense comptar amb aquesta variable, sobretot quan el mercat ha pressionat tant com ho ha fet en el nostre sector. Abans l'energia la tenies com un vector fix, ara saps que pots incidir en ella de múltiples formes*”

Àlex Grau, GRAU

“ *En el nostre cas, podem afirmar que s'ha treballat en totes les opcions possibles a curt termini; compra d'energia, millora de l'eficiència del procés, entre d'altres. Tot i que encara ens queda recorregut per controlar altres consums, els resultats en termes de despesa no seran suficients per millorar la nostra posició competitiva amb els nostres competidors de Centre Europa. L'energia és un factor que ens perjudica molt. El canvi del marc regulador és fonamental per a la nostra indústria* ”

Julio López, BARCELONA CARTONBOARD

En general, les empreses reconeixen tenir recorregut per millorar els consums energètics en els àmbits perifèrics de la producció. Tot i això, tots coincideixen en què aquestes millores no seran suficients per compensar la sobre despesa energètica que té la indústria espanyola, respecte dels seus competidors internacionals.

“ *En el sector elèctric la demanda es caracteritza per grans variacions horàries. Seguint el patró actual de consum energètic del país, i considerant la concentració actual de la demanda punta, el sector elèctric té capacitat de producció disponible en les hores vall. Es té la percepció que no s'han exhaurit aquestes opcions. Per exemple, sabem per la corba de càrrega dels darrers anys, que les vacances se segueixen concentrant al mes d'agost, la qual cosa no és òptima en la utilització dels equips de generació, transport i distribució d'electricitat. Existeixen una sèrie d'oportunitats, amb els ajustos corresponents, que no estan convenientment aprofitades. Una part molt important del que es paga pels preus elèctrics no es deu a la producció o a la distribució de l'energia elèctrica; correspon a decisions de política energètica que es varen prendre en el seu moment i que han generat compromisos de pagaments que s'han d'assumir* ”

Albert Alegre, ENDESA

...! pensen fer alguna cosa al respecte

Queda confirmat que, amb caràcter general, la despesa energètica és important per a les empreses, no només perquè sigui una partida molt important de la seva estructura de costos –en alguns casos–, sinó perquè les actuals condicions del mercat les empenyen a millorar encara més la seva competitivitat. Alhora, aquestes empreses poden i volen aprofitar les oportunitats que el mercat energètic les hi ofereix per incidir sobre una part d'aquest cost.

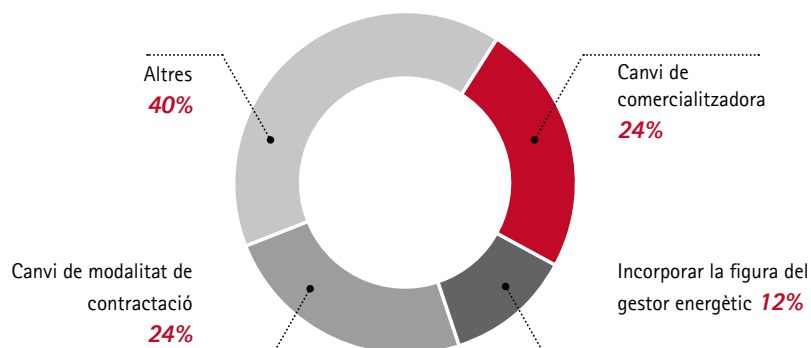
En preguntar-nos sobre les diferents estratègies adoptades per les empreses per reduir la seva estructura de costos, les respostes eren diferents si es plantejaven a curt, a mig, o a llarg termini.

A curt termini, ens qüestionem si l'opció preferida hauria estat canviar de comercialitzadora, incorporar la figura del gestor energètic o canviar la modalitat de contractació, entre altres alternatives. Entenem que totes les mesures que es pretenen abordar en aquest espai temporal, no requereixen inversions significatives.

Del conjunt dels enquestats, el 24% afirma que canviarà de comercialitzadora, un altre 24% pensa canviar la modalitat de contractació, mentre que un 12% considera oportú incorporar la figura del gestor energètic.

A curt termini, quines accions considera per reduir les seves despeses?

Respostes de tots els sectors i mides

Segmentat per mides, en el sector industrial destaca la petita empresa com la més procliu a canviar la modalitat de contractació amb un 39%, mentre que un 15% espera canviar de comercialitzadora, i només un 8% desitja contractar un gestor energètic.

Cal preguntar-se si actualment l'empresa té al seu abast totes les modalitats de contractació necessàries. La realitat és que si bé s'han obert de forma notable les alternatives, encara existeixen alguns buits per exemple, en aquelles activitats amb una forta estacionalitat, o que presentin patrons de consum diferent del perfil mitjà de producció, les modalitats difícilment s'ajusten a la seva realitat.

En les indústries mitjanes el canvi de comercialitzadora engloba el 28% de les respostes, mentre que el canvi de modalitat de contractació, el 22%.

Tampoc en aquest cas, és una opció molt destacable la contractació d'un gestor energètic, ja que només el 6% de les empreses afirma tenir aquesta intenció a curt termini. El percentatge d'empreses que indica el seu desig de contractar a un gestor energètic a curt termini són les grans indústries, amb un 8%.

Tradicionalment les modalitats de contracte s'han dissenyat ajustant-se a les condicions de l'oferta. El nou rol del demandant exigeix nous models més adaptables a altres perfils de consum, als quals també s'han de facilitar incentius a l'estalvi i a l'eficiència.

Tot i no assolir xifres molt significatives, segons identifiquem en el FG, la selecció d'un gestor energètic ve motivada per un alt nivell de coneixement del mercat d'aquests professionals i el fet que, normalment, negocien per a més d'un client alhora, cosa que afegeix molt valor a la presa de decisions en matèria de contractació energètica.

En el debat amb els empresaris sobre l'opció del gestor energètic, sorgeix la reflexió a propòsit de si aquesta figura ha de ser un simple servei internalitzat de compra d'energia elèctrica i gas o, al contrari, ha de participar de les decisions de producció de la companyia i, per tant, estar relacionat amb la presa de decisions d'inversió global de l'empresa. Tot i que la teoria podria indicar-nos que el model ideal suposaria la interrelació entre el gestor energètic i l'òrgan de govern de l'empresa, la realitat és que el gestor acostuma a ser un servei aliè a l'òrgan decisor de l'empresa.

“Aconsellem la contractació d'un gestor, de forma coordinada amb l'equip intern de l'empresa responsable d'aquest assumpte. El gestor et dóna una perspectiva molt valuosa, tant en gas com en electricitat, i et dóna una idea més clara de fins on pots arribar en la negociació amb la comercialitzadora, especialment si té diferents centres de producció i si aquests negocien els contractes de varies empreses”

Enrique Pich, SEDATEX

“**Ambdues coses s'han de considerar. El més ideal és treballar en els dos aspectes: pel que fa referència a l'eficiència des del punt de vista del consum, necessites el consell d'experts, i pel que fa a la compra, també el coneixement de l'especialista és molt valuós per a la presa de decisions en un mercat complex. Però una cosa i l'altra no han de tractar-se per separat, consum i compra han de coordinar-se, amb independència que cada empresa s'organitzi internament com ho cregui més convenient**”

Julio López, BARCELONA CARTONBOARD

En un altre ordre de coses, tant en el curt, com en el mig termini, destaca el nombre d'empreses, al voltant del 40%, que ha contestat amb l'opció "altres mesures". En el FG confirmem que en aquest grup s'incorporen aquelles mesures de gestió de processos i administració interna que no suposin grans inversions, i que depenguin exclusivament dels mateixos recursos de l'empresa.

“**A part dels estalvis per millores en contractacions de subministraments energètics, no hem d'oblidar les mesures relatives a disminuir el consum específic energètic (els MWh consumits per unitat vendible produïda), i es poden millorar amb la gestió interna de la fàbrica. Aquesta és una tasca bastant més dura que les altres alternatives proposades pel gran nombre de punts en els quals actuar. No hem d'obviar que en aquestes accions ens trobarem amb resistències internes per canviar patrons propis de consum energètic, dins dels marges tècnics possibles**”

Juan Cos, LECTA

...Majoritàriament no esperen desplaçar la seva producció o part d'ella a territoris més competitius

A mitjà termini, en el que es disposa de més temps pel disseny i posada en pràctica d'opcions alternatives, preguntàvem a les empreses si plantejaven adherir-se a plataformes de compra, traslladar la producció –o part d'ella– a plantes ubicades en territoris més competitius, o externalitzar els serveis de gestió energètica, entre d'altres.

“ ***El sistema que tradicionalment hem seguit en la nostra empresa s'estructura en quatre punts clau: el primer, la compra de l'energia, que inclou l'elecció de la modalitat de contractació i/o el canvi de comercialitzadora, entre d'altres. El segon, consumir la mínima energia en el procés productiu, essent el més eficient possible. Tercer, evitar consumir energia que no sigui necessària i fer-ho amb mecanismes de control que ho facin possible. Per últim, l'acció d'incidir en la part regulada del cost de l'energia, realitzant accions d'anàlisis de propostes a l'àmbit institucional i polític*** ”

Raúl Juberías, SEAT

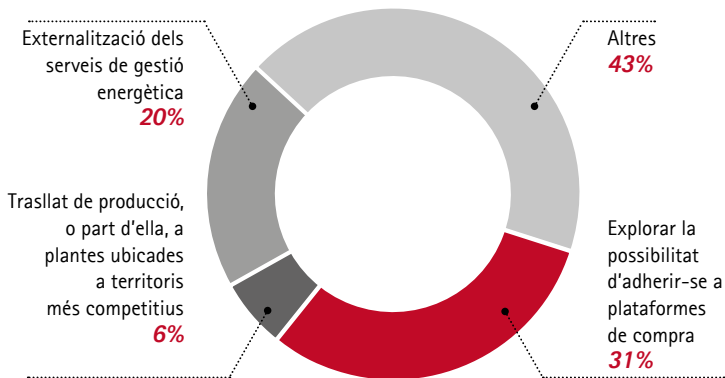
“ ***El que uneix els aspectes contemplats en les opcions a curt, mig i llarg termini, és l'experiència adquirida per part de l'empresa. En el curt termini, la primera alternativa és el canvi de comercialitzadora, però a mesura que avances en el coneixement d'altres opcions més ajustades a la teva realitat productiva, i ets més conscient de com es compon el preu final de l'energia, ets capaç d'avaluar altres alternatives com, per exemple, la d'adherir-se a una plataforma de compra, per compensar desviaments i reduir marges*** ”

Juan García-Marquina, GRUP CELSA

La resposta està repartida: el 31% està explorant la possibilitat d'adherir-se a plataformes de compra i un 20% externalitzarà els serveis de gestió energètica.

A mitjà termini, quines accions considera per reduir les seves despeses?

Respostes de tots els sectors i mides

Destaca que, amb caràcter general, només un 6% pensa traslladar la producció, o part d'ella, a plantes ubicades en territoris més competitius. De fet, d'aquest 6% que afirma el seu risc de deslocalització, destaca la petita indústria amb un 20%, mentre que la gran empresa només suposa un 6%.

En el cas de les petites empreses, creiem que es reflecteix més el risc de desaparèixer del mercat a conseqüència del factor energètic, entre d'altres elements, que el fet de la deslocalització literal de l'activitat. Aquesta darrera opció, pot ser certa en el cas de les grans empreses. De totes maneres, queda clar, que no és una alternativa ni desitjable ni senzilla.

“ *El problema no és tant el de les empreses que volen marxar, sinó les inversions que perdem per la despesa energètica. Si una empresa vol establir-se, per exemple, en el complex petroquímic de Tarragona, comptarà amb què la despesa energètica és un 25% superior a altres regions d'Europa, per la qual cosa aquestes possibles oportunitats d'inversió, es podrien perdre* ”

Jesús Manso, CLH

“ *En l'actual context, es corre el risc que només s'inverteixi en manteniment, però no en l'ampliació de capacitats de producció. En els concursos interns de les multinacionals per a la presa de decisions d'inversió en els grans grups industrials, el nostre territori perd posicions respecte altres països europeus. Una empresa que exporta més del 60%, i on l'energia és un factor de cost important, ja ha exhaurit el recorregut en eficiència, sino el mercat l'hauria expulsat. Sobretot tenint en compte la diferència de despeses energètiques tan gran amb l'estranger* ”

Luis Maestre, ERCROS

“*Amb independència que tot el món es queixi per definició dels seus gestors, el que és evident és que en aquest país hem tingut una clara manca de seguretat jurídica. El fet és que l'anterior propietària de Barcelona Cartonboard S.A.U., la multinacional STORA ENSO, ha sortit del país, i un dels motius fonamentals ha estat la falta de confiança en el marc regulador*”

Julio López, BARCELONA CARTONBOARD

“*Nosaltres tenim la cogeneració aturada, quan per definició et consideres cogenerador si suposa un 50% d'estalvi en energia primària en el teu procés productiu. Per altra banda, sembla que hàgim d'aconseguir estalvi realitzant altres mesures marginals en eficiència, quan en cap cas poden compensar el que s'aconseguiria amb la cogeneració. Sempre pots optar per mantenir-la en funcionament, però si estàs en el lliure mercat, se t'incrementen els preus un 40% aproximadament. Tanta contradicció no pot ser manca de competència, es deu als interessos creuats*”

Alex Grau, GRAU

...L'eficiència energètica es tradueix en competitivitat empresarial

Tal com s'ha fet esment en l'epígraf anterior fent referència específicament al sector industrial, les respostes de l'enquesta ens confirmen que superant la visió clàssica de l'estalvi energètic únicament com a factor de despesa, avui l'eficiència energètica s'incorpora al concepte de competitivitat i per això, es valora com una clau important per a la millora de la posició competitiva de l'empresa.

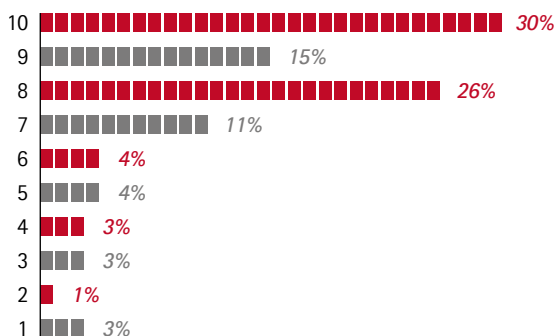
Les empreses enquestades afirmen que les inversions en eficiència són desitjables, tot i això, en el context actual no poden compensar els increments

recents de cost derivats de les polítiques energètiques del país.

Aquesta és l'opinió de la majoria d'empreses enquestades. D'aquesta manera, un 71% considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat, mentre que el 29% restant considera que té poca o molt poca importància. Aquest 29% aparentment aliè al repte de l'eficiència energètica, es reparteix entre tots els sectors i mides, però predomina en el sector serveis, i en les dimensions petita i mitjana, com és lògic, per la seva menor intensitat energètica.

Considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

Respostes de tots els sectors i mides

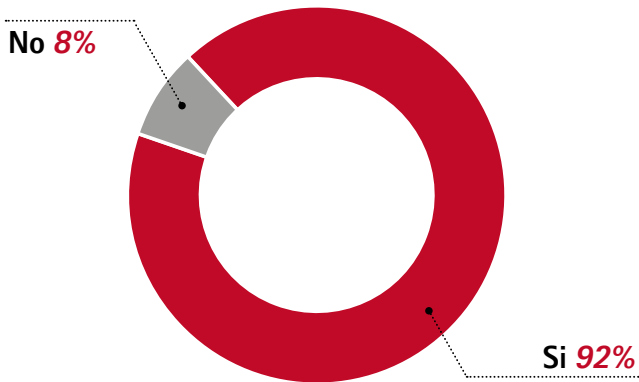
...Gran empresa no és el mateix que gran consumidor d'energia

Quan se'ls pregunta sobre l'existència de marge per a la implementació de mesures orientades a la millora de l'eficiència

energètica, la resposta és gairebé unànime: el 92% dels enquestats afirma tenir recorregut per la implantació de mesures de millora.

Creu que té recorregut per implementar noves mesures d'eficiència energètica?

Respostes de tots els sectors i mides

Contràriament al que podríem pensar, el percentatge dels que reconeixen tenir encara marge de maniobra augmenta en el cas de les grans i mitjanes empreses industrials, que arriba al 100%.

Aquesta dada podria xocar amb la idea que la gran indústria ha estat en el passat molt sensible al preu de l'energia i ja ha

adoptat les principals mesures al seu abast per millorar la seva eficiència. La realitat és que aquesta afirmació és certa, i el que s'evidenciaria amb aquesta resposta és que en aquest segment de la indústria, existeix un major coneixement del potencial de millora continua que tenen les grans empreses industrials per a la millora de l'eficiència.

Per a la correcta interpretació d'aquests resultats, potser s'hauria de recordar, que no és el mateix una gran indústria, que una gran indústria intensiva en l'ús de l'energia, que amb tota seguretat no podria romandre en el mercat sense haver realitzat ja totes les mesures al seu abast. En un altre sentit, també cal adduir que

les inversions en eficiència es poden haver posposat en temps de crisi a causa del seu cost, especialment quan l'amortització de la inversió s'ha de fer en un context d'inseguretat jurídica i sobrecostos energètics, respecte dels competidors internacionals

“Els retorns de la inversió en eficiència són cada vegada més ajustats. Arriba un punt en el qual les inversions en eficiència poden ser fins i tot perjudicials en termes de retorns a curt termini... i tampoc se salvarà la distància en costos del 25% que tenim amb els nostres competidors”

Rubén Folgado, MESSER

En general, les mesures d'impuls a l'eficiència energètica no han estat ni suficients, ni adequades per a tots els formats i sectors empresarials. Es podria haver tret més profit de les polítiques europees en matèria d'eficiència energètica.

És conegut que les inversions en eficiència energètica són rendibles per definició, atenent a la maduresa de les tecnologies emprades per la seva consecució; el que serà variable és el termini de retorn.

Cal millorar, per tant, les polítiques d'impuls a l'eficiència, tal com estan fent la major part d'administracions competents. Per exemple, el model de subvencions ha estat molt subjecte a excessius requeriments administratius que no compensaven la seva baixa quantia, o els ajuts s'han orientat excessivament a les rebaixes del consum elèctric.

La crisi ha estat determinant per canviar la percepció de l'eficiència energètica en l'empresa. La resposta ha estat unànime: quan la demanda no ha permès aconseguir els marges esperats, les indústries han revisat els seus costos, millorant l'eficiència en l'ús dels recursos. Però aquesta revisió té un límit.

S'amplia el període de retorn de les inversions

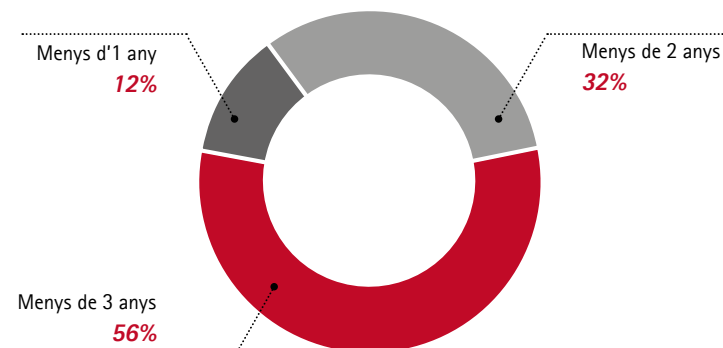
Un dels inconvenients que els experts identificaven en plena crisi per avançar en l'eficiència energètica era la urgència per recuperar la inversió detectada entre les empreses amb recorregut per millorar de forma relativament fàcil la seva eficiència energètica. En la sessió que el Forum Energia va realitzar sobre "La gestió de la demanda" en ple període de crisi i bloqueig financer, es va evidenciar que les empreses no es podien permetre el luxe d'esperar més d'un any per a la recuperació d'una inversió

en eficiència energètica, per molt clar que estigués el projecte d'inversió.

L'any 2015, amb un sistema creditici raonablement normalitzat, s'ha ampliat el termini contemplat, essent el 56% de les empreses les que responen que consideren suficient el marge de 3 anys per recuperar la inversió. El 32%, menys de 2 anys, i encara un 12% necessita un període de retorn inferior a l'exercici per invertir avui en aquest concepte.

Quin termini de recuperació de la inversió considera suficient per invertir avui en la millora de l'eficiència energètica de l'empresa?

Respostes de tots els sectors i mides

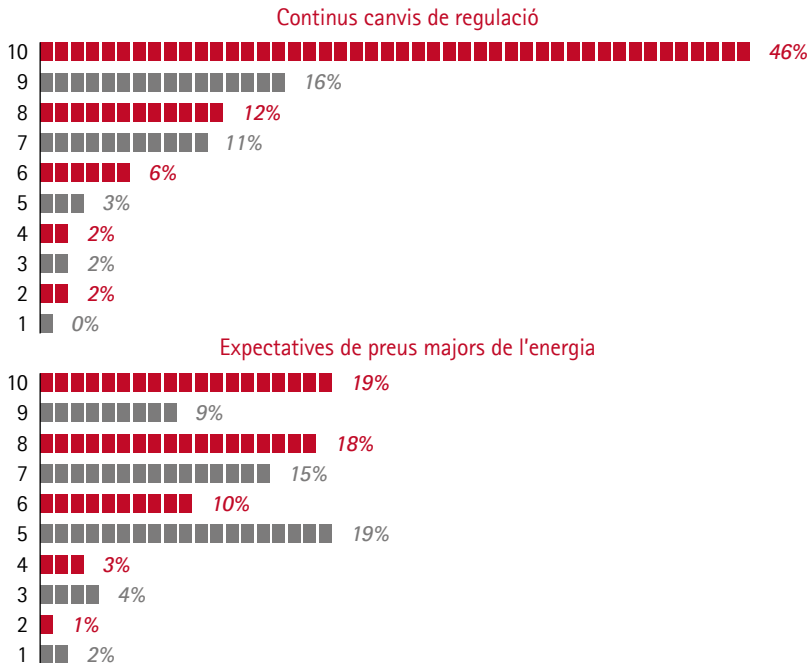

No se'ns escapa que la incertesa és un dels factors clau per aquest patró. Dins dels elements d'incertesa, destaquen els continus canvis en la regulació com la principal font d'inseguretats per a la presa de decisions en matèria d'inversió energètica, amb un 74% de les empreses enquestades. Les expectatives de preus majors de l'energia és un altre dels elements que juguen a favor, en aquest

cas, de les inversions en eficiència, amb un 56% dels que els consideren importants. Per exemple, actualment en el mitjà termini, les empreses que es plantegen inversions solen prioritzar les mesures d'estalvi d'electricitat, mentre que les relatives a l'estalvi de gas, queden desplaçades per l'actual context baixista dels preus d'aquest combustible.

Quins elements d'incertesa creu que poden condicionar futures inversions en eficiència? Valori de l'1 –res- al 10 –tot-

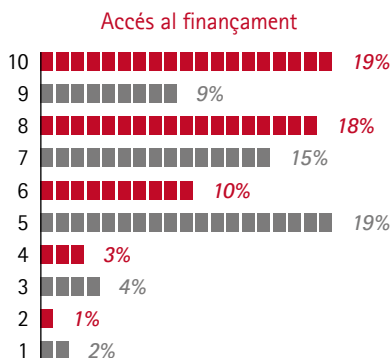
Respostes de tots els sectors i mides

L'accés al finançament és l'últim dels esculls identificats com a elements d'incertesa condicionants de la inversió, amb només un 19% d'empreses que el consideren com un fre significatiu per a la decisió de futures inversions.

Quins elements d'incertesa creu que poden condicionar futures inversions en eficiència? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

Respostes de tots els sectors i mides

Podríem afirmar que el sistema financer actual, permet portar a terme un ventall ampli de mesures d'eficiència energètica. No obstant això, aquestes decisions en eficiència estan afectades per altres factors, com ara la inseguretats jurídica o les expectatives de preus.

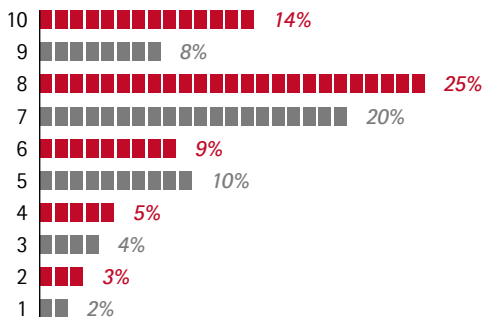
Nou cicle d'inversions tecnològiques en matèria energètica si es donen les condicions adequades

Destacant molt i majoritàriament, la inversió en R+D relacionada amb el factor energètic s'identifica com a molt important per a la millora de la competitivitat. Un 67% dels enquestats li dóna una prioritat entre el 7 i el 10, en una escala de l'1 al 10. En aquest

sentit, a mesura que disminueix la mida de la indústria minora el percentatge d'empreses amb aquesta visió. És a dir, s'observa una menor propensió a la inversió en R+D+i energètica en el cas de les petites i mitjanes empreses.

Quina importància per a la millora de la seva competitivitat li dóna a la inversió en R+D+i (pròpia o incorporada a l'adquisició de nous equips), relacionada amb el factor energètic en la seva empresa? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-.

Respostes de tots els sectors i mides

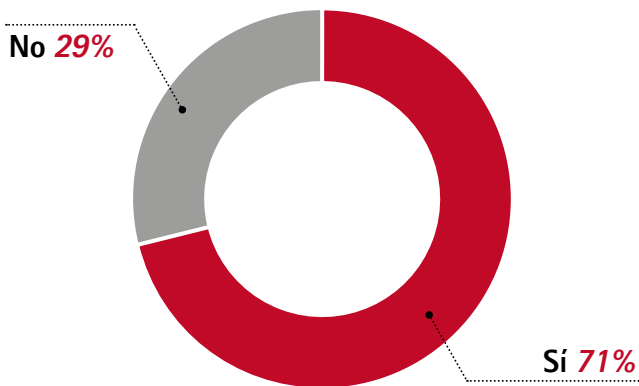

Una de les possibles interpretacions per les quals les empreses més grans reconeixen aquesta intenció és que s'han exhaurit les mesures d'eficiència relacionades exclusivament amb la gestió, i es requereixen noves inversions tecnològiques per obtenir millores en els rendiments.

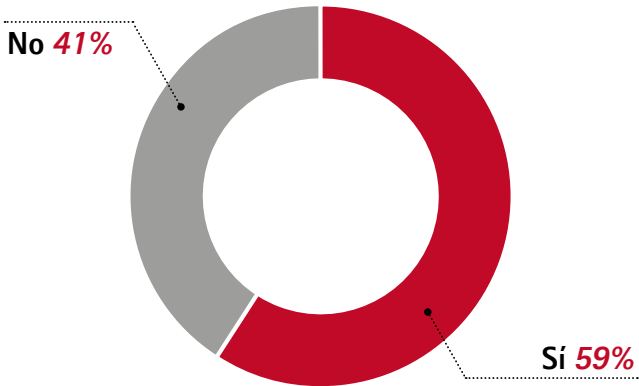
Una vegada reconeguda la importància de la innovació en l'àmbit energètic, el 71% de les empreses preveu realitzar un canvi tecnològic en els 5 anys vinents. Aquest percentatge es redueix al 59% quan es refereix al sector industrial, i augmenta fins a un 76% quan es refereix al sector serveis.

Preveu realitzar un canvi tecnològic en els propers cinc anys?

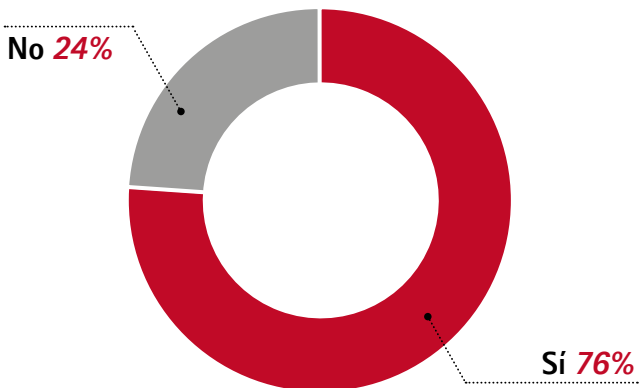
Respostes de tots els sectors i mides

Respostes del Sector Industrial

Respostes del Sector Serveis

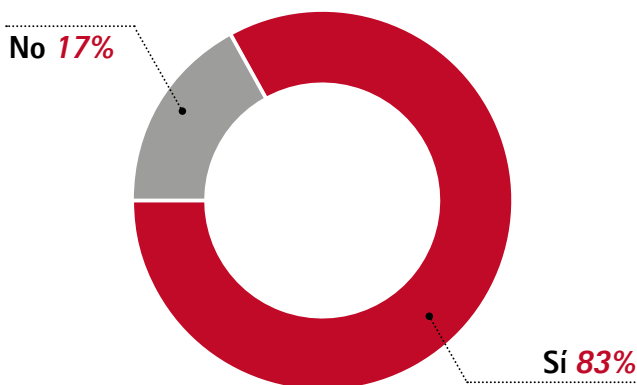

Quan es pregunta si el canvi tecnològic previst estarà relacionat amb una millora de la intensitat energètica, entesa com

l'energia consumida per unitat de producte o servei, el 83% dels enquestats admet aquesta correlació.

En cas afirmatiu, el canvi millorarà la seva intensitat energètica (Energia consumida per unitat de producte / servei)?

Respostes de tots els sectors i mides

A la vista de les dades aportades es pot preveure un cycle inversor en els cinc anys vinents, que tindrà com a motor l'eficiència energètica. Un 59% de les indústries enquestades preveu realitzar un canvi tecnològic en els cinc anys vinents, si es donen les condicions adequades, molt especialment en el marc de la seguretat jurídica. És a dir, les indústries estan preparades per invertir si es garanteix la seguretat jurídica.

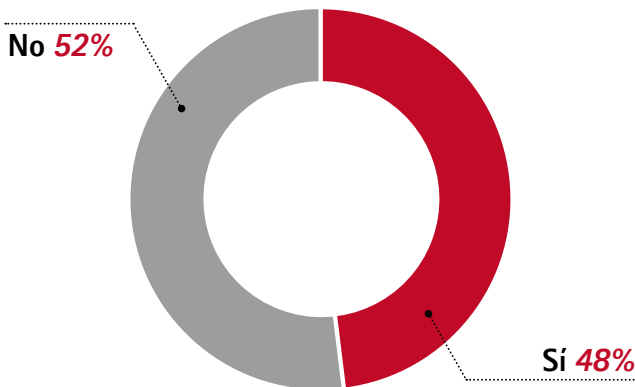
La indústria és majoritàriament elèctrica, tot i que es preveuen moviments cap a d'altres fonts d'energia

Les principals fonts energètiques de la indústria són l'electricitat i, en menor mesura, el gas natural, deixant en posicions molt marginals el GLP (Gas Lìquat de Petrolí), el carbó, el fuel o els residus, la biomassa o d'altres energies alternatives. En aquest sentit, cal ressaltar que la indústria no només necessita garantia de subministrament, sinó

garantia de potència, que actualment només pot estar assegurada per aquestes dues fonts d'energia. Tot i això, un 48% dels enquestats té previst fer algú canvi en la seva estructura d'abastiment, destacant amb un 34% l'aposta per les energies renovables, un 14% la cogeneració i un 16% la valorització energètica de residus.

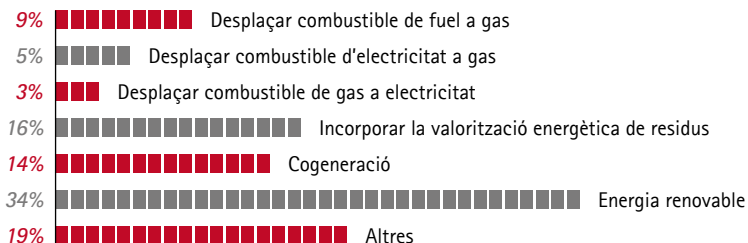
Té previst realitzar cap canvi en la seva estructura d'abastiment?

Respostes de tots els sectors i mides

En cas afirmatiu, indiqui en quin sentit:

Respostes de tots els sectors i mides

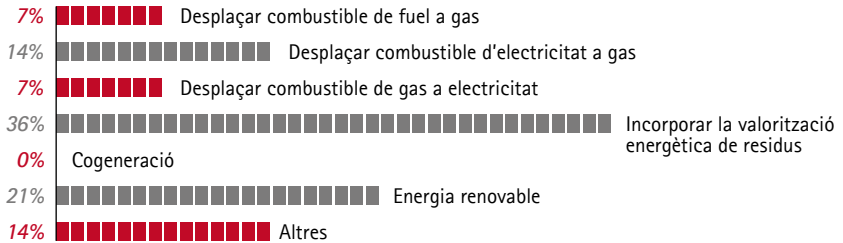

Si se segmenten les respostes per sectors, diferenciant el sector industrial de mida gran de la resta, els percentatges varien lleugerament, augmentant el traspàs d'electricitat a gas en un 14%, la valorització energètica de residus en

un 36%, i les energies renovables fins al 21%, mentre es redueixen fins a un 7% les empreses que pretenen passar de fuel a gas, o de gas a electricitat. Crida l'atenció el 0% dels que volen optar per la cogeneració.

En cas afirmatiu, indiqui en quin sentit:

Respostes del Sector Industrial, gran tamany

Destaquen tres qüestions per sobre de les altres, en primer lloc, l'elevada proporció d'empreses industrials grans, que està estudiant la qüestió de la valorització energètica de residus com l'opció alternativa al consum dels altres combustibles. En segon lloc, destaca el fet que les indústries es plantegen invertir en energies renovables, amb un 26%, quan

tradicionalment no ha estat el promotor d'aquesta opció energètica. Per últim, el gravamen econòmic que s'ha emportat una de les opcions més eficients i adequades per processos industrials amb processos tèrmics, ha convertit la cogeneració en la proscriu entre les diferents opcions possibles.

S'ha perdut la confiança en el marc regulador, i per tant, s'ha perdut la possibilitat de millorar l'eficiència d'una gran part del sector industrial.

En general, podríem afirmar que els patrons de consum energètic estan subjectes a canvis.

“*En el cas de la cogeneració, el problema és que ha estat classificada com a energia renovable en el Règim Especial, sense considerar el plus d'estalvi que això suposa. El fet que les cogeneracions en les fàbriques en funcionament estiguin aturades, és absurd: un contrasentit en un país que vol millorar la seva eficiència*”

Luis Maestre, ERCROS

“*Es va realitzar una cogeneració per autoconsum, amb 8.000 hores de funcionament anual. Tenim consum elèctric, necessitats tèrmiques en el procés i hem de tenir alts rendiments perquè sigui una instal·lació rendible. En la nostra empresa, quan es presenten els projectes, es valoren al marge de subvencions o primes. Els projectes d'energies renovables en la indústria són molt interessants, però encara no és el moment*”

Miquel Angel Jovells, ARGAL

“ Si es lliga aquesta tendència amb el fet de la recuperació del rendiment de la inversió, s'ha de considerar que en aquests moments algunes tecnologies renovables han millorat la seva maduresa, i per això, han escurçat el termini de recuperació de la inversió, fet que pot animar a la presa de decisions ”

Virginia Guinda, *Presidenta del Forum Energia*

“ L'aposta per la valorització energètica de residus és un tema de futur que s'està portant a terme amb èxit en altres territoris. Cal explorar-lo millor i buscar economies d'escala entre diferents productors ”

Juan Vila, *ENERGIA LOCAL*

“ La valorització energètica té una avantatge afegida si es té un consum tèrmic important dins del teu procés, i és possible substituir combustible fòssil per residus. El nostre cas, és aquest últim ”

Manel Guillem, *CIMENTS MOLINS*

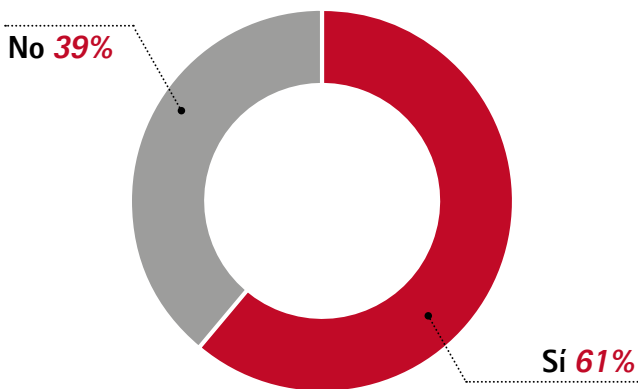
El carboni com a factor estratègic per a les empreses?

Respecte a la pregunta sobre la incidència de l'economia baixa en carboni en la seva empresa, el 59% considera que, des de la perspectiva energètica, es tracta d'un factor

significatiu i, d'entre ells, el 61% considera que és determinant per a les seves decisions estratègiques a mitjà termini.

L'Economia Baixa en Carboni és actualment un factor determinant per a les seves decisions estratègiques a mitjà termini?

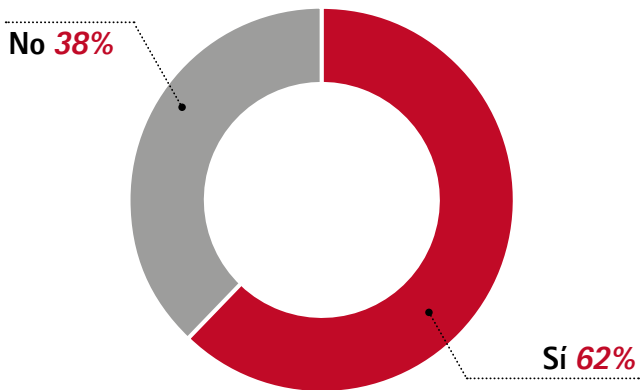
Respostes de tots els sectors i mides

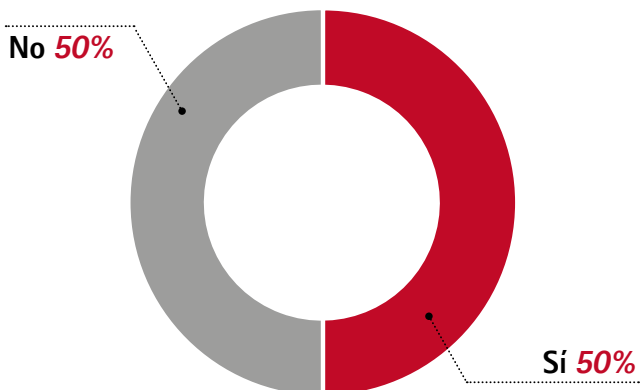
Cal distingir la sensibilitat a aquest factor de la gran indústria, que afirma amb un 62% que l'economia baixa en carboni és estratègica per a la seva presa de decisions, mentre que en la petita empresa industrial aquest percentatge baixa al 50%.

L'Economia Baixa en Carboni és actualment un factor determinant per a les seves estratègies a mig termini?

Respostes de la Gran Indústria

Resposta de la Petita Indústria

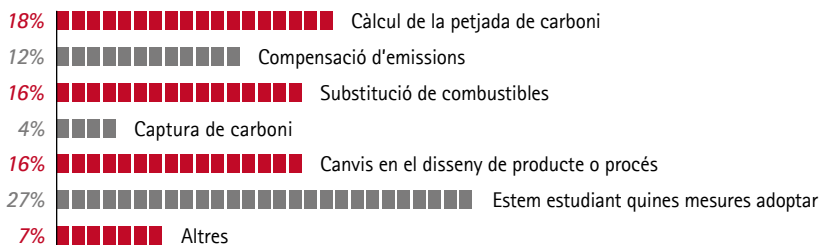

D'entrada, el fet que moltes empreses industrials de gran mida estiguin subjectes al Mercat Europeu de Comerç d'Emissions (ETS), les obliga a prendre en consideració aquest element, mentre que en les petites empreses, llevat d'excepcions, no existeix una obligació legal per això, per la qual cosa, encara crida més l'atenció el percentatge d'empreses que afirma estar preocupades per la incidència de les polítiques de canvi climàtic en la seva activitat.

Tot i això, tornant als resultats de tots els sectors i mides, el 27% encara no ha pres una decisió en ferm sobre les mesures a adoptar, mentre que un 16% pensa substituir combustibles o canviar el disseny del producte o procés, entre d'altres mesures. Només un 4% preveu la captura de carboni com a estratègia per fer front a la lluita contra el canvi climàtic.

En el cas que consideri que l'Economia Baixa en Carboni és un factor determinant en les seves decisions, quines estratègies es planteja?

Respostes de tots els sectors i mides

Tot i la preocupació, encara no existeix una resposta homogènia a aquest repte per part de tots els sectors i mides de les empreses enquestades. Si bé, els marcs normatius determinen en gran mesura les estratègies de les grans companyies.

També en el segment de major mida, hi ha unanimitat en la necessitat que els marcs legals en matèria de canvi climàtic, s'harmonitzin en l'àmbit internacional per evitar les distorsions en la competència internacional de les empreses que operen fora d'Europa. En aquest sentit, la Cimera de París es percep com una ocasió per

reequilibrar el repartiment de l'esforç en l'àmbit internacional i, a l'hora, entre tots els actors implicats en les mesures de mitigació i adaptació.

És necessari evitar que el mecanisme ETS es converteixi en una penalització a la producció, mentre que paradoxalment s'afavoreix el consum del producte d'origen extracomunitari, siguin les que siguin les condicions de la seva fabricació, sobretot en el cas de què el producte provingui de països tercers.

Destaca la prioritització que un gran nombre d'empreses està atorgant a la reducció de les seves emissions de CO₂. Si bé, són les grans empreses industrials les que demostren major implicació per abordar aquest repte, condicionades, en part, pels marcs legals existents. Per a la resta de mides i sectors, encara no existeix una resposta homogènia al repte de l'Economia Baixa en Carboni. S'identifica com a prioritària l'harmonització internacional de la regulació en aquest àmbit per evitar distorsions en la competència internacional

“*Això va per sectors. En el cas del ciment és molt clar: estem incorporats al Mercat Europeu de Drets d'Emissió. Els costos del CO₂ són molt importants, es consideren oficialment costos indirectes. No és el mateix que el preu del CO₂ sigui 7 o 20. Com més fabriques, pitjor. El marc regulador del CO₂ penalitza la producció, no el consum. És una òptica perversa. Pot entrar ciment de fora sense assumir aquest cost, que podrà ser consumit tranquil·lament. En canvi, si el produeixes aquí, has d'assumir un sobrecost. Fins ara, part dels drets necessaris per produir eren gratuïts, però això ja s'ha acabat: nosaltres som deficitaris en drets d'emissió.*”

Manel Guillem, MOLINS

“*Tot i que estem afectats pels ETS, també es porten a terme mesures de reducció de CO₂ en l'àmbit logístic. No és un àmbit on estem obligats per ETS, però ho fem per una raó econòmica, pel retorn directe que et proporciona el canvi de combustible*”

Rubén Folgado, MESSER

“*No només és el tema de la regulació sinó el mateix mercat el que t'obliga a millorar de forma continuada. S'exporta el 85% dels productes que fabriquem. Estem a favor de la Low Carbon Economy i participem de l'economia circular reciclant ferralla, sense extreure nous recursos naturals, però no és fàcil competir amb països fora de la UE que no estiguin subjectes a aquest marc normatiu i ens puguin expulsar del mercat*”

Juan García-Marquina, GRUP CELSA

“*Hi ha una diferència entre la regulació d'Espanya respecte a la que tenen d'altres països com Alemanya, on el pressupost per a la compensació de Costos Indirectes és de 260 Md€, mentre que a España és de 4Md€. Si considerem el pes que té la indústria espanyola respecte de l'alemanya, el pressupost que hauriem de tenir és de 60 Md€ per compensar els Costos Indirectes de la nostra indústria. Això és política energètica i industrial. Des d'una perspectiva empresarial de costos, si no es corregeix aquesta distorsió, Europa s'està suicidant en termes industrials*”

Lluís Maestre, ERCROS

Propostes per a la millora de la posició competitiva de la indústria en termes energètics:

Una vegada identificades les principals actuacions i estratègies de les empreses dins el que es considera el seu marge de maniobra, centrem el focus en les mesures que s'haurien d'adoptar en els marcs reguladors, institucionals i polítics per impulsar a una indústria eficient, competitiva i amb vocació de permanència en el territori. Es recullen en aquesta síntesi les 10 principals propostes per a la millora de la posició competitiva de la indústria a mitjà i llarg termini:

- 1. Orientar la política energètica a la demanda industrial i no exclusivament al sector de producció de l'energia, amb l'objectiu de millorar la competitivitat industrial.**
- 2. Garantir la seguretat jurídica, atorgant estabilitat i coherència a la presa de decisions en matèria de política energètica, evitant l'erraticitat.**
- 3. Estimular els mercats de gas i electricitat. Priorització de les interconnexions internacionals elèctriques i gassistes de la península amb la resta d'Europa, com a mecanisme imprescindible per a l'impuls de la competència en els mercats i una adequada convergència en preus.**
- 4. Avançar en el mercat únic energètic assegurant la transposició i compliment de les Directives pendents, evitant grans diferències amb altres països membres.**
- 5. Innovació normativa reconeixent els esforços del consumidor industrial en termes d'eficiència energètica i perfil de consum.**

6. Revisió de la fiscalitat actual sobre l'energia, evitant la doble imposició i eliminant les càrregues fiscals que hagin cobert els objectius pels quals es van crear. Estimular la política d'incentius fiscals enfront a la política de subvencions.

7. Revisar amb realisme el paper de l'energia nuclear i del gas d'esquist en el mix energètic.

8. Replantejament i ajustament de la funció de la cogeneració a la realitat industrial i a la seva funció d'aportar a l'eficiència del procés industrial, distingint-la clarament de les energies incloses en el règim especial.

9. Integració de la política energètica i ambiental, amb la finalitat d'evitar contradiccions i aconseguir que la generació i el consum siguin compatibles amb els objectius mediambientals.

10. Disseny de la tarifa sense costos derivats de l'adopció de les polítiques energètiques que haurien de desplaçar-se als Pressupostos Generals de l'Estat.

Una indústria més competitiva en l'àmbit de l'energia

Principals resultats de l'enquesta

Amb caràcter general, l'empresa té avaluats els seus costos energètics. El 89% els té perfectament quantificats i té estratègies previstes a curt i mitjà termini per reduir-los. L'11% de les empreses, majoritàriament del sector serveis, encara no els analitza de forma separada.

L'eficiència energètica es considera estratègica per part del 71% de les empreses. Essent més rellevant pel 78% de les empreses del sector industrial.

En un 92%, les empreses consideren que tenen recorregut per millorar la seva eficiència energètica.

La senda de recuperació econòmica ha ampliat d'1 a 3 anys el període de retorn de la inversió esperat per les empreses, per invertir en eficiència energètica. Només el 12% afirma que no invertiria en eficiència si no recupera la inversió en un exercici.

Entre els elements d'incertesa que condicionen futures inversions en aquest camp, destaca la inestabilitat reguladora (un 74% considera que és important), molt per sobre de l'accés al finançament que queda relegat a un tercer lloc. Les expectatives de millors preus de l'energia, és en un 56% motiu d'inquietud per a la presa de decisions.

Un alt percentatge de les empreses (67%) opina que la inversió en R+D+i relacionada amb el factor energètic serà important per millorar la seva competitivitat. Es detecta un gran interès en la innovació energètica com a estratègia per optimitzar la producció.

El 71% de les empreses enquestades preveu realitzar un canvi tecnològic en els cinc anys vinents, orientat a millorar la intensitat energètica de l'empresa, si es donen les condicions d'estabilitat normativa necessàries per a la projecció a mitjà termini.

La principal font energètica de la indústria és l'electricitat, seguida pel Gas Natural, sent marginals altres fonts com el GLP, Carbó, Fuel, Residus, o biomassa, entre d'altres. Tanmateix, un 48% dels enquestats té previst fer algun canvi en la seva estructura d'abastament, enfront d'un 52% que pensa romandre tal com està.

El 59% de les empreses considera que l'Economia Baixa en Carboni, des de la perspectiva energètica és un factor significatiu. D'aquest percentatge, un 61% és també determinant per a les seves decisions estratègiques a mitjà termini. Tanmateix, el 27% encara no ha pres una decisió en ferm sobre les mesures a adoptar.

Annex I

Altres intervencions d'experts en el FG

“*El cost impositiu de l'energia és molt important per a nosaltres. Hi ha hagut un 5% de desgravació del cost de producció, però no és suficient. Per altra banda, hi ha el debat de les nuclears. En aquest sentit, tot i la seva poca popularitat, el nostre país veï té una avantatge competitiva, respecte dels seus competidors. Ens hauríem de plantejar si aquesta és una opció possible per la rebaixa dels costos. El que sí que està clar és que, amb la situació actual, competir té dificultats afegides amb les quals ens hem d'afrontar*”

Enrique Pich Aguilera, SEDATEX

“*Es podria considerar que el marc regulador actual és, fins a cert punt, abusiu. En aquests moments, tenim la cogeneració aturada, amb un plet amb el Govern, i la incertesa és màxima. Desconeixem quan canviarà aquesta situació, però està clar que ni és normal, ni sostenible. S'han d'utilitzar paraules més contundents per denunciar què està passant en el camp energètic. S'han de prendre mesures dràstiques per resoldre aquesta situació*”

Arnau Galí, REVERTÉ

“*S'ha de tenir la valentia política de reconèixer que tenim un problema. Es diu que volem reindustrialitzar el país, però no es prenen mesures reals per aconseguir-ho. Un 12% de l'energia que compren els nostres competidors a nivell de grans indústries, procedeix del Pool. La major part de la resta procedeix de contractes bilaterals, lligats a energies de base com la nuclear o la hidràulica i per això tenen preus més competitius*”

Rubén Folgado, MESSER

“*Excloent qualsevol component regulat, si atenem només al cost de l'electró en la Península, tenim una mitja de 50 €/MWh, mentre que a França estan en 38 €/MWh. Aquest diferencial de 12 €/MWh, multiplicat per 250 M de consum de MWh a escala nacional, ens dóna 3 bilions d'euros: una bona part dels quals ens permetria pagar les inversions necessàries per avançar en el mercat únic energètic*”

Juan García-Marquina, GRUP CELSA

“*Si ens comparem amb Alemanya, ells poden avançar en 3 o 4 anys la compra d'energia. En el nostre cas, no es pot comprar en el mateix termini. Actualment, tenim un diferencial de preus de 18€. Com és possible que existeixi un diferencial tan gran només de l'electró, 12€ amb França, 18€ amb Alemanya? A què és degut aquest diferencial? El barril de petroli, el gas, el mix energètic... no hi ha grans diferències... On està el problema?*”

Rubén Folgado, MESSER

Annex II

La Energia és un dels factors de competitivitat indispensable pel desenvolupament industrial d'un territori. Tanmateix, la presa de decisions polítiques en aquesta matèria està condicionada pel curt termini, sense que existeixi un horitzó clar que permeti planificar inversions i dissenyar futures estratègies industrials altament vinculades a l'estabilitat de l'oferta energètica en quantitat, qualitat i preu competitiu.

La urgència econòmica i la precipitació reguladora dibuixaran un mapa actual incert, i amb fronteres indefinides que no permeten projectar més enllà . Però el **Fòrum Energia Empresa** vol clarificar l'escenari i fer propostes des del món empresarial. Per això et convidem a respondre la breu enquesta que trobaràs a continuació, estructurada en cinc bloc temàtics: Costos Energètics, Eficiència Energètica, Canvis Tecnològics, Fonts Energètiques i *Low Carbon Economy*.

**Completa la enquesta,
no et portarà més de 3 minuts!**

Quin és el seu perfil?

S'identifica com:

- Empresa de serveis
- Empresa industrial
- Professional (en aquest cas, contesti l'enquesta com si fos un dels seus clients)

Indiqui la categoria de la seva empresa segons la mida:

- Petita empresa amb menys de 50 treballadors
- Mitjana empresa amb menys de 250 treballadors
- Gran empresa amb més de 250 treballadors

Costos energètics (1/5)

Diagnòstic

Té avaluades les seves despeses energètiques?

- Sí
- No

Estratègies previstes

A curt termini, quines accions considera per reduir les seves despeses?

- Canvi de comercialitzadora
- Incorporar la figura del gestor energètic
- Canvi de modalitat de contractació
- Altres

A mitjà termini, quines accions considera per reduir els seu costos?

- Explorar la possibilitat d'adherir-se a plataformes de compra
- Trasllat de producció, o part d'ella, a plantes ubicades en territoris més competitius
- Externalització dels serveis de gestió energètica
- Altres

Eficiència energètica (2/5)

Diagnòstic

Considera que l'eficiència energètica és clau per a la millora de la seva competitivitat? Valori de l' 1 (res) al 10 (tot)

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

¿Creu que té marge per implementar noves mesures d'eficiència energètica?

- Sí
- No

Quin termini de recuperació de la inversió considera suficient per invertir avui en la millora de l'eficiència energètica de l'empresa?

- Menys d'1 any
- Menys de 2 anys
- Menys de 3 anys

Estratègies previstes

Quins elements d'incertesa creu que poden condicionar futures inversions en eficiència? Valori de l'1 al 10

Continus canvis de regulació:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Accés al finançament:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Expectatives de millors preus de l'energia:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Canvis tecnològics (3/5)

Diagnòstic

Quina importància per la millora de la seva competitivitat li dona a la inversió en R+D+i (pròpia o incorporada a l'adquisició de nous equips), relacionada amb el factor energètic a la seva empresa? Valori de l'1 -res- al 10 -tot-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Estratègies previstes

Preveu realitzar un canvi tecnològic en els propers cinc anys?

Sí

No

En cas afirmatiu, el canvi millorarà la seva intensitat energètica (Energia consumida per unitat de producte/servei)?

Sí

No

Fonts energètiques (4/5)

Diagnòstic

Quines són les seves fonts d'Energia principals? Indiqui de l'1 al 10 segons el nivell d'importància, sent l'1 res i el 10 tot

Electricitat

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Gas natural

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

GLP

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Carbó

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Fuel

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Residus

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Biomassa

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Altres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Estratègies previstes

Té previst realitzar algun canvi en la seva estructura d'abastiment?

- Sí
 No

En cas afirmatiu, indiqui en quin sentit:

- Desplaçar combustible de fuel a gas
 Desplaçar combustible d'electricitat a gas
 Desplaçar combustible de gas a electricitat
 Incorporar la valorització energètica de residus Cogeneració
 Energia renovable
 Altres

Low Carbon Economy (5/5)

Considera que l'economia baixa en carboni és actualment un factor significatiu per a la seva competitivitat?

- Sí
- No

L'economia baixa en carboni és un factor determinant per a les seves decisions estratègiques a mig termini?

- Sí
- No

En cas que consideri que l'economia baixa en carboni és un factor determinant en les seves decisions, quina estratègia es planteja?:

- Càlcul de la empremta de carboni
- Compensació d'emissions
- Substitució de combustibles
- Captura de carboni
- Canvis en el disseny de producte o procés
- Estem estudiant quines mesures adoptar
- Altres

Bibliografia

- *España en el mundo 2033*. Madrid: PWC, abril 2014
- *50 años. Economía Industrial*. Madrid: Ministerio de Industria, Energía y Turismo, 2014. Núm. 394.
- *CDP Global Climate Change Report, 2015*. London: CDP, October 2015.
- *Global Manufacturing competitiveness Index, 2010*.; U.S. Council on Competitiveness, Deloitte, June 2010.
- *Titans or Titanic's? Understanding the business response to climate change and resource scarcity*. Carbon Trust, June 2015.
- *Shifting the carbon pricing debate*. Madrid: EY: 2015
- *Agenda para el fortalecimiento del sector industrial en España*. Ministerio de Industria, Energía y Turismo, 2013.
- *Apuntes para una política energética en Cataluña*. Francisco Bueno Hernández. Barcelona, *Jornada del Institut Catalunya Futur*, 3 de junio de 2010.
- Arocena, Pablo; Díaz, Ana Carmen. *La evolución de los costes energéticos y su efecto en la competitividad de la industria española*. Economía Industrial. Madrid: Ministerio de Ciencia y Tecnología.
- *La industria española: un impulso necesario*. Papeles de economía española, núm. 144, 2015.
- *Línies d'activitat per a reforçar l'estructura industrial de Catalunya*. Centre d'Estudis i assessorament metal·lúrgic, Colección Informes, 2010, número 6.
- *Un entorn propici per a la indústria. Objectiu, la competitivitat: propostes*. Sabadell, Fundació per a la Indústria. novembre 2014
- Myro, Rafael. "Competitividad, productividad y nuevo modelo productivo". Una política económica para la recuperación, Marzo-abril 2015, núm. 883, p. 145-160.

Més informació:

Via Laietana 32-34 – 08003

Tel. +34 938481200

www.foment.com

